

بسمه تعالی

آیین نامه تشخیص صلاحیت شرکتها و موسسات دانش بنیان

(ویرایش جدید - مصوبه جلسه مورخ 92/12/17)

فصل 1: مقدمه و تعاریف

مقدمه:

بر اساس ماده (3) آیین نامه اجرایی قانون حمایت از شرکتها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات مصوب هیئت محترم وزیران به شماره 141602/ت46513 هـ مورخ 91/8/21، آیین نامه حاضر جهت تشخیص شرکتها و موسسات دانش بنیان به تصویب «کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکتها و موسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا» رسید.

ماده 1- تعاریف

- 1- **شرکت:** شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی که تمامی مراحل قانونی ثبت شرکتها را در داخل کشور به اتمام رسانده باشد.
- 2- **شرکت دانش بنیان:** شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی است که به منظور هم افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان به ویژه در تولید نرم افزارهای مربوط تشکیل می شود و بر اساس شاخص های مورد نظر این آیین نامه، به تأیید کارگروه می رسد.
- شرکت های دولتی، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و نیز شرکتها و موسساتی که بیش از پنجاه (50) درصد از مالکیت آنها متعلق به شرکت های دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی باشد، مشمول حمایت های این قانون نیستند.
- 3- **سامانه:** درگاه الکترونیکی متمرکزی است که اطلاعات شرکت های متقاضی، جهت بررسی در آن وارد می شود.
- 4- **کارگروه:** کارگروه «ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکتها و موسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا» موضوع ماده (3) آیین نامه اجرایی «قانون حمایت از شرکتها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات»

- 5- کالاها/خدمات دانش بنیان: کالاها/خدماتی که مبتنی بر فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان بوده و با تصویب کارگروه در فهرست کالاها/خدمات دانش بنیان محسوب می شود.
- 6- کارگزاران: به آن دسته از نهادها، سازمانها و دستگاههایی اطلاق می شود که به منظور تشخیص صلاحیت شرکتها و موسسات دانش بنیان توسط کارگروه انتخاب می شوند.

فصل 2: شاخص های تشخیص «شرکت های دانش بنیان»

شرکتهای موضوع این آیین نامه به دو دسته زیر تقسیم می شوند:

- 1) شرکتهای تولید کننده کالاها/خدمات دانش بنیان
- 2) شرکتهای نوپا

ماده 2- شرکتهای تولید کننده کالاها/خدمات دانش بنیان

شرکت تولید کننده کالاها/خدمات دانش بنیان (بر مبنای «فهرست کالاها/خدمات دانش بنیان» مصوب کارگروه) باید حائز همه شرایط زیر باشند:

2-1- سهم فعالیت های دانش بنیان از درآمد شرکت:

حداقل (50) درصد از درآمد یک سال مالی گذشته شرکت (که در اظهارنامه مالیاتی شرکت ذکر شده است)، از محل فروش «کالاها/خدمات دانش بنیان»، «خدمات تخصصی تعمیر و نگهداری مرتبط با کالاهای تولید شده توسط آن شرکت»، فروش «دانش فنی و فناوری» مرتبط با فهرست کالاها/خدمات دانش بنیان، و «خدمات طراحی مهندسی» مرتبط با فهرست کالاها/خدمات دانش بنیان حاصل شود.

2-2- دانش فنی:

دانش فنی کالاها/خدمات دانش بنیان تولید شده توسط شرکت، باید مبتنی بر فعالیت های تحقیق و توسعه، ایجاد شده و یا از طریق انتقال فناوری، جذب و بومی سازی شده باشد.

2-3- فعالیتهای تحقیق و توسعه:

شرکت دارای عملکرد تحقیق و توسعه فعال، با هزینه کرد تحقیق و توسعه حداقل معادل (5) درصد فروش سالیانه شرکت باشد. نحوه محاسبه هزینه های تحقیق و توسعه بر اساس دستورالعمل پیوست دو محاسبه خواهد شد.

2-4- نوآوری:

با توجه به اهمیت نوآوری مستمر، شرکت باید حداقل یک کالا/خدمات دانش بنیان خود را در 2 سال گذشته توسعه داده یا «به طور اساسی تغییر یا ارتقاء» داده و به فروش رسانده باشد؛ همچنین این کالا/خدمات باید

باب و تشریح صلاحیت شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان هارت برابرا

برایش جدید بن تشریح شرکت موسسات دانش بنیان همه جلد. مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۷

تأییدیه‌ها و استانداردهای داخلی موجود را اخذ نموده و در غیر این صورت، استانداردهای بین‌المللی یا تأیید بهره‌بردار ذی‌صلاح را کسب کرده باشد.

تبصره: در حوزه‌های کالاها/خدمات دانش بنیان خاص که فرآیند توسعه محصول طولانی است، زمان دو ساله با مصوبه کارگروه تغییر می‌کند.

2-5- نیروی انسانی:

2-5-1- سابقه بیمه پرداختی برای حداقل 3 نفر از کارکنان تمام وقت شرکت، حداقل 6 ماه باشد.

2-5-2- نسبت کارکنان تمام وقت در بخش‌های اصلی شرکت (بخش‌های غیر پشتیبانی که مستقیماً با تولید کالاها و خدمات دانش بنیان مرتبط هستند؛ مطابق پیوست سه) با حداقل مدرک کارشناسی، به کل کارکنان تمام وقت فعال در بخش‌های اصلی شرکت، حداقل بصورت زیر باشد:

نسبت کارکنان بخش‌های اصلی با حداقل مدرک کارشناسی، به کل کارکنان بخش‌های اصلی	اندازه شرکت
30 درصد	شرکت‌های کوچک و متوسط (دارای کمتر از 50 نفر نیروی انسانی)
20 درصد	شرکت‌های بزرگ (دارای بیشتر از 50 نفر نیروی انسانی)

ماده 3- شرکت‌های نوپا

بمنظور حمایت از شرکت‌های تازه تأسیس، «شرکت‌های نوپا» جهت دریافت بخشی از تسهیلات مورد نظر قانون، باید حائز همه شرایط زیر باشند:

3-1- تولید یا برنامه تولید کالا/خدمات دانش بنیان:

شرکت باید دارای برنامه تولید یا تولیدکننده کالاها/خدمات دانش بنیان، مطابق فهرست کالاها/خدمات دانش بنیان مصوب کارگروه باشد که دانش فنی کالاها/خدمات دانش بنیان تولید شده توسط شرکت، باید مبتنی بر فعالیت‌های تحقیق و توسعه، ایجاد شده و یا از طریق انتقال فناوری جذب شده و بومی سازی شده باشد.

3-2- نیروی انسانی:

شرکت دارای حداقل 2 نفر نیروی انسانی معادل تمام وقت¹ باشد.

3-3- سن شرکت:

حداکثر پنج (5) سال از زمان ثبت شرکت گذشته باشد.

¹ منظور از معادل، مجموع نیروی انسانی تمام وقت و پاره وقت می‌باشد.

3-4- تحقیق و توسعه:

شرکت دارای عملکرد تحقیق و توسعه باشد.

تبصره 1: تأییدیه شرکتهای نوپا، دارای اعتبار یک ساله بوده و تنها برای یک دوره یک ساله می تواند تمدید شود و یک شرکت حداکثر 2 سال می تواند به عنوان شرکت نوپا شناخته شود.

تبصره 2: تأییدیه شرکت نوپایی که هنوز به مرحله تولید نرسیده و تنها برنامه تولید خود را ارائه کرده است، در صورتی تمدید می شود که پس از یک سال به مرحله تولید نمونه آزمایشی و پایلوت یا فروش کالا/خدمات دانش بنیان رسیده باشد. تأییدیه شرکتهایی که در مرحله تولید نمونه آزمایشی و پایلوت هستند، در صورتی برای سال بعد تمدید می شود که به مرحله فروش کالا/خدمات دانش بنیان برسند.

فصل 3: ضوابط اجرایی

ماده 4- فرآیند اجرایی

4-1- پس از ورود اطلاعات توسط شرکتهای متقاضی در سامانه، دبیرخانه کارگروه آنها را برای کارگزاران مربوطه ارسال می کند. نتایج بررسی کارگزاران، توسط دبیرخانه برای تصمیم گیری نهایی به کارگروه (یا کمیته کارشناسی ذیل کارگروه حسب مورد) ارجاع داده می شود.

4-2- در صورت تایید، شرکت متقاضی برای مدت دو (2) سال مشمول حمایت های مورد نظر قانون می باشد. تمدید این زمان منوط به تداوم شرایط مورد نظر در این آیین نامه است.

4-3- همه شرکت ها (به استثنای شرکتهای نوپا) باید دارای اظهارنامه مالیاتی باشند.

4-4- صورت های مالی شرکت های متقاضی که بعد از تاریخ 31 تیر ماه 1393 ثبت نام خود را تکمیل نمایند، باید به تأیید حسابرسان رسمی (موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران) برسند. شرکتهای نوپا از رعایت این بند معاف هستند.

4-5- با توجه به اهمیت حمایت از توسعه فعالیت های دانش بنیان در شرکت های بزرگ صنعتی و لزوم رسوخ فناوری های برتر در صنایع و شرکت های بزرگ، «شرکتهای صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان» براساس پیوست یک این آیین نامه می توانند از بخشی از تسهیلات مورد نظر قانون استفاده نمایند.

4-6- در صورتی که شرکت نتواند در مدت دو (2) سال پس از تأیید توسط کارگروه، رتبه بندی خود را به پایان برساند، یا در صورت عدول شرکت از شرایط مندرج در این آیین نامه در هر زمان، آن شرکت امکان استفاده از تسهیلات مورد نظر قانون را از دست خواهد داد.

باب و تشریح صلاحیت شرکتها و مؤسسات دانش بنیان هارت برا برا

بر اساس جدیدین تشریح شرکتها و مؤسسات دانش بنیان ترمیم جلد مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۷

- 7-4- حمایت‌های مورد نظر قانون، تنها مرتبط با توسعه و تولید کالاها/خدماتی خواهد بود که توسط کارگروه به عنوان کالاها/خدمات دانش بنیان تأیید شوند.
- 8-4- شرکت‌های تأیید شده، جهت استفاده از هر یک از حمایت‌ها و تسهیلات مد نظر قانون، باید شرایط خاص مورد نظر برای آن نوع حمایت‌ها و تسهیلات را نیز احراز نمایند.
- 9-4- حمایت‌هایی که به هر دسته از شرکت‌ها تعلق می‌گیرد، از سوی کارگروه یا سایر مراجع ذیصلاح تعیین می‌شود.
- 10-4- پرونده شرکت‌هایی که برخی از شرایط این آیین نامه را احراز نمی‌کنند در موارد خاص به پیشنهاد کارگزاران در کارگروه مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- 11-4- پرونده شرکت‌هایی که در عمل به تعهدات خود دارای سابقه سوء هستند (تسهیلات، حمایت‌ها، مالیات، بیمه و...) طبق دستورالعمل پیوست چهار بررسی خواهد شد.

این آیین نامه در 4 ماده و 3 تبصره در جلسه مورخ 1392/12/17 کارگروه به تصویب رسید و جایگزین مصوبه قبلی جلسه کارگروه مورخ 1391/12/21 می‌شود.

پیوست یک: شرکتهای صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان

با توجه به اهمیت حمایت از توسعه فعالیت‌های دانش بنیان در شرکتهای تولیدی و صنعتی و لزوم رسوخ فناوری‌های برتر در صنایع و شرکتهای بزرگ، «شرکتهای صنعتی دارای فعالیت دانش بنیان» جهت برخورداری از بخشی از تسهیلات مورد نظر قانون، باید حائز همه شرایط زیر باشند:

1- سهم فعالیت‌های دانش بنیان از درآمد شرکتهای:

حداقل (10) درصد از درآمد یک سال مالی گذشته شرکت، از فروش کالاها/خدمات دانش بنیان و یا از فروش دانش فنی و فناوری و یا خدمات تخصصی تعمیر و نگهداری مرتبط با کالاها/خدمات تولید شده از سوی آن شرکت حاصل شود.

2- دانش فنی:

دانش فنی کالاها/خدمات دانش بنیان تولید شده توسط شرکت، باید مبتنی بر فعالیت‌های تحقیق و توسعه، ایجاد شده و یا از طریق انتقال فناوری، جذب شده و نهادینه و بومی سازی شده باشد.

3- فعالیتهای تحقیق و توسعه:

شرکت دارای «عملکرد» و «واحد» تحقیق و توسعه فعال، با هزینه کرد تحقیق و توسعه حداقل معادل یک (1) درصد فروش سالیانه شرکت باشد.

4- نوآوری

با توجه به اهمیت نوآوری مستمر، شرکت باید حداقل یک کالا/خدمات دانش بنیان خود را در 2 سال گذشته توسعه داده یا «به طور اساسی تغییر یا ارتقاء» داده و به فروش رسانده باشد؛ همچنین این کالا/خدمات باید تأییدیه‌ها و استانداردهای داخلی موجود را اخذ نموده و در غیر این صورت، استانداردهای بین‌المللی یا تأیید بهره‌بردار ذی‌صلاح را کسب کرده باشد.

5- میزان فروش شرکت:

فروش شرکت در سال مالی گذشته باید بیش از ده میلیارد تومان باشد.

تبصره: «واحد تحقیق و توسعه یا طراحی مهندسی» و شرکتهای منشعب از شرکت، چنانچه به صورت یک

شرکت مستقل حقوقی ثبت شود، می‌تواند مستقلاً فرایند ارزیابی را دنبال کند.

پیوست دو:

فهرست فعالیت‌ها و اندازه‌گیری هزینه‌های تحقیق و توسعه

الف- فهرست فعالیت‌های تحقیق و توسعه

- **تحقیق و توسعه¹ (R&D):** «عبارتست از انجام هرگونه کار خلاق، به طریقی نظام‌مند به منظور افزایش انباشت دانش از جمله دانش بشری، فرهنگی و اجتماعی و استفاده از این انباشت دانش برای طرح کاربردهای جدید». در این تعریف، منظور از واژه «جدید»، جدید در ایران است.
 - **R&D سه نوع فعالیت را در بر می‌گیرد:** تحقیق بنیادی ماموریت‌گرا² (به دنبال کسب آگاهی از منشا پدیده‌ها و حقایق قابل مشاهده و با امید به اینکه دانش بوجود آمده در راستای حل مشکلات و شبهات استفاده شود)، تحقیق کاربردی (به دنبال کسب آگاهی که به سمت اهداف و مقاصد خاص عملی هدایت می‌شود) و توسعه تجربی (با استفاده از آگاهی‌های حاصله از تحقیقات و تجربه عملی به دنبال ایجاد یا بهبود محصولات جدید و خدمات جدید و...).
 - **تحقیق بنیادی محض،** که در آن هدف پیشبرد مرز دانش بدون هدف نیل به فواید اجتماعی و اقتصادی بلند مدت و بدون تلاش برای بکارگیری نتایج در حل مشکلات عملی، انجام می‌شود. بعنوان R&D محسوب نمی‌شود.
 - **فعالیت R&D دارای سه ویژگی اصلی زیر است:**
 - الف- از نوع علمی و فنی باشد.
 - ب- دارای قابل ملاحظه‌ای عنصر نوآوری³ بوده و در جهت حل مشکلات علمی و فنی یا پیشرفت علمی و فنی از طریق R&D باشد (یعنی حل مسأله‌ای که برای فرد آشنا با دانش و فنون حوزه، قبلاً آشکار نبوده است) و یا در جهت ایجاد دانش جدید یا استفاده از دانش برای طرح کاربردهای جدید است.⁴
 - ج- در جهت کاربردهای (شامل محصولات، فرآیند تولید و خدمات) جدید یا بطور اساسی بهبود یافته (اگرچه در بلندمدت)، باشد.
- در جدول زیر، خلاصه‌ای از فعالیت‌های R&D در قالب چند دسته کلی، ارائه شده است؛ کارکنان شرکت که مشغول به انجام فعالیت‌های R&D مطابق با تعاریف فوق و مشابه فعالیت‌های جدول زیر هستند، بعنوان «کارکنان مستقیم R&D» محسوب می‌شوند.

¹ در اینجا منظور از تحقیق و توسعه، تعریف تحقیق و توسعه تجربی بر مبنای راهنمای فراسکاتی است. اگرچه تغییرات اندکی در مصادیق آن متناسب با وضعیت کشور، اعمال شده است.

² Oriented basic research

³ Novelty

⁴ فعالیت‌های روتین علمی و فنی تحقیق و توسعه نیستند مگر اینکه در جهت پشتیبانی از فعالیت‌های تحقیق و توسعه باشند.

در موارد زیر، محصول شامل کالا و خدمات می‌باشد و فرآیند تولید نیز، شامل فرآیندهای تولید کالا و خدمات است.

دسته اصلی	معیارها و مصادیق
<p>1- فعالیت‌های صنعتی</p> <p>در فعالیت‌های صنعتی اگر هدف، بهبود بیشتر محصول یا فرآیند تولید باشد، در این صورت این فعالیت‌ها R&D است؛ اما اگر محصول یا فرآیند تولید یا رهیافت، بطور اساسی تعیین شده است و هدف اصلی، توسعه بازار، انجام برنامه‌ریزی پیش تولید یا ایجاد یک سیستم تولید یا کنترل معمولی، که بدون مشکل کار کند، باشد این فعالیت‌ها R&D نیستند. با توجه به معیار اشاره شده، موارد زیر R&D هستند:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ «نمونه‌های اولیه‌ای¹» که برای آزمایشات مختلف محصولات یا فرآیندهای تولید، ساخته می‌شوند. ▪ «کارخانه‌های آزمایشی²» که به منظور کسب تجربه و گردآوری داده‌ها انجام می‌شوند. ▪ «تولید آزمایشی³» در صورتی که مستلزم انجام طراحی و کار مهندسی بیشتری روی نمونه‌های اولیه⁴ بوده و با هدف بهبود بیشتر محصول انجام شود. ▪ رفع اشکالی که نیاز به R&D دارد، R&D است. ولی رفع اشکال معمولی یا با روش‌های معمولی، R&D نیست. ▪ «R&D بازخورد⁵»، که برای رفع اشکالات فنی محصول یا فرآیند تولید جدید یا بطور اساسی بهبود یافته، انجام می‌شود. ▪ بخشی از هزینه‌های پروژه‌های با مقیاس بزرگ و کارخانه‌های آزمایشی پرهزینه که به دلیل ماهیت «نمونه اولیه⁶» بودن آنها، صرف شده است. ▪ «طراحی صنعتی و نقشه‌کشی⁷» شامل نقشه‌ها و طرح‌هایی که با هدف تعریف رویه‌ها و مشخصات فنی و عملیاتی محصولات یا فرآیندهای تولید جدید یا بطور اساسی بهبود یافته، انجام می‌شود. ▪ تدوین استانداردهای فنی جدید یا اخذ و پیاده‌سازی استانداردهای فنی محصولات یا فرآیندهای تولید جدید یا بطور اساسی بهبود یافته، R&D است. ▪ «آزمایش‌های بالینی¹» که پیش از اخذ مجوز تولید بر روی دارو، واکسن یا درمان‌های جدید یا بطور 	

¹ Prototypes

² Pilot plants

³ Production Trial

⁴ Prototypes

⁵ Feedback R&D

⁶ Prototypes

⁷ Industrial design & drawing

<p>اساسی بهبود یافته انجام می‌شود، R&D محسوب می‌شود.</p> <ul style="list-style-type: none"> انجام مهندسی معکوس در چهارچوب پروژه R&D برای توسعه یک محصول جدید یا بطور اساسی بهبود یافته، R&D است. <p>تذکر: تولید و فعالیت‌های فنی مرتبط با آن که شامل پیش تولید، تولید صنعتی، توزیع کالا و خدمات فنی وابسته و بازاریابی و فعالیت‌هایی که در این ارتباط با استفاده از علوم اجتماعی (مانند تحقیق در مورد بازار) انجام می‌شود، همچنین رفع اشکالات تجهیزات و فرآیندهای تولید، R&D نیست.</p>	<p>2- توسعه نرم‌افزار</p> <p>فعالیت توسعه نرم‌افزاری بعنوان R&D محسوب می‌شود که هدف پروژه و اتمام آن، مستلزم یک پیشرفت و رفع ابهام علمی و یا فناورانه، بصورتی نظام‌مند بوده و در راستای تولید یک محصول یا فرآیند تولید جدید یا بطور اساسی بهبود یافته، باشد. فعالیت‌های عادی و روتین نرم‌افزاری (مانند تطبیق نرم افزارهای موجود، ایجاد نرم‌افزارهای کاربردی با استفاده از روشهای فعلی، پشتیبانی از سیستم‌های موجود، عیب‌یابی سیستم‌ها و ترجمه زبان‌های کامپیوتری)، R&D نیستند.</p>
<p>3- خدمات</p> <p>در فعالیت‌های خدماتی، پروژه‌های R&D است که منجر به تولید دانش جدید شده و یا با استفاده از دانش (موجود) کاربردهای جدیدی را ابداع کند و مهمترین عامل برای R&D بودن این فعالیت‌ها، وجود عنصر تازگی در آنهاست. فعالیت‌های R&D خدماتی هم می‌تواند در حوزه فنی و هم در حوزه علوم اجتماعی و انسانی، باشد.</p>	<p>4- فعالیت‌های علمی و فنی مرتبط با R&D</p> <p>در صورتی فعالیت‌های علمی و فنی مرتبط با R&D، مانند آزمون و کنترل کیفیت، R&D محسوب می‌شود که در راستا و در خدمت فعالیت‌های R&D انجام شود. اما اگر این فعالیت‌ها اساساً برای اهدافی متفاوت با R&D برنامه ریزی شده باشند، R&D محسوب نمی‌شوند.</p> <ul style="list-style-type: none"> مواردی مانند تست و استانداردسازی، بررسی‌های مربوط به سیاست‌گذاری (مانند تحلیل برنامه‌ها و سیاست‌ها)، گردآوری داده‌ها و پردازش و تحلیل آنها و نظایر آن در صورتی که در راستا و یا بعنوان بخشی از پروژه‌های R&D انجام شود، R&D است ولی انجام این فعالیت‌ها برای فعالیت‌های معمول، R&D نیست. ثبت اختراع مرتبط با پروژه‌های R&D، R&D است ولی خدمات ثبت اختراع توسط موسسات مختلف R&D نیست. امکان‌سنجی که برای بررسی عملی بودن پروژه‌های پژوهشی، انجام می‌شود R&D محسوب می‌شود. (اما امکان‌سنجی پروژه‌های مهندسی پیشنهادی با استفاده از فنون موجود، قبل از تصمیم‌گیری درباره اجرای پروژه، R&D نیست.)

¹ Clinical trials

<p>در این حوزه وجود قابل ملاحظه‌ای از عنصر نو بودن یا رفع ابهامات علمی یا فنی، معیار پذیرش یک پروژه بعنوان یک فعالیت R&D، است. این عنصر ممکن است در هر یک از بخش‌های مفهومی، روش شناختی و یا تجربی پروژه مورد نظر وجود داشته باشد. فعالیت‌های مرتبطی که دارای ماهیتی معمولی (و بدون نو بودن یا رفع ابهامات علمی یا فنی) هستند، را فقط زمانی می‌توان R&D حساب کرد که بخش جدایی‌ناپذیری از یک پروژه خاص R&D باشند یا به منظور کمک به چنین پروژه‌ای انجام شوند. مثلا موارد در زیر حیطه فعالیت‌های معمولی بوده و R&D نیستند: گزارشات تفسیری در مورد اثرات اقتصادی ناشی از تغییر ساختار مالیاتی با استفاده از داده‌های موجود، استفاده از روش‌های استاندارد در روانشناسی برای گزینش کارکنان صنعتی و آزمودن ناتوانی خواندن در کودکان.</p>	<p>5- علوم اجتماعی و انسانی</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ کلیه آموزش‌های تخصصی نیروی انسانی، شرکت در کنفرانس‌ها و سمینارها، مطالعات و دریافت مشاوره‌های تخصصی در صورتی که در راستای انجام فعالیت‌های R&D باشد، R&D است. ▪ پژوهش‌های دانشگاهی و غیردانشگاهی دانشجویان دوره دکتری بر روی پروژه‌های R&D و نظارت اساتید بر این پروژه‌ها و مطالعات اساتید در راستای یک پروژه R&D مشخص، R&D محسوب می‌شوند اما خواندن و تصحیح پایان‌نامه‌های دانشجویان توسط اساتید، بعنوان R&D حساب نمی‌شوند. 	<p>6- آموزش و کارورزی</p>

علاوه بر «کارکنان مستقیم R&D» برخی افراد نیز مشغول فعالیت‌های حمایتی (مستقیم یا غیرمستقیم) R&D هستند. اگر فعالیتی از نوع علمی و فنی نظیر خدمات کتابخانه‌ای و رایانه‌ای و یا از نوع اداری و دفتری باشد در صورتی که منحصر برای بخش R&D انجام شود، «فعالیت حمایتی مستقیم» R&D محسوب می‌شود. اما اگر فعالیت فوق علاوه بر بخش R&D، برای تمامی بخش‌های بنگاه ارایه شود (مانند خدمات کتابخانه مرکزی سازمان)، و نیز فعالیتی مانند خدمات حمل و نقل، نگهداری، تهیه غذا و نظایر آن، که برای پشتیبانی از فعالیت‌های R&D انجام می‌شود، بعنوان «فعالیت حمایتی غیرمستقیم» R&D محسوب می‌شود. هزینه‌ی فعالیت‌های حمایتی R&D نیز، بعنوان هزینه‌های (سربار) R&D، در نظر گرفته می‌شود.

ب- اندازه گیری هزینه های تحقیق و توسعه (R&D) (ادامه پیوست 2)

موارد زیر در صورتی که در راستای انجام فعالیت های R&D (مطابق با فهرست فعالیت های تحقیق و توسعه در پیوست دو آئین نامه تشخیص شرکتها و موسسات دانش بنیان) باشد، بعنوان هزینه های بخش R&D محسوب می شوند. همچنین چنانچه بخشی از هزینه های صرف شده توسط بنگاه، علاوه بر استفاده در فعالیت های R&D در سایر فعالیت ها که در فهرست پیوست دو نمیگنجد، نیز صرف شود (بعنوان نمونه، استفاده از آزمایشگاه برای فعالیت های R&D و فعالیت های دیگر)، در اینصورت تنها بخشی از این هزینه ها که صرف فعالیت های R&D می شود، بعنوان هزینه های R&D محسوب می شود.

تذکر: تمامی اطلاعات مربوط به بازه زمانی یک سال مالی گذشته شرکت است، همچنین توجه شود که هر مورد هزینه ای تنها در یک ردیف ذکر شود و از دوبار محاسبه هزینه جلوگیری شود.

سرفصل	توضیح
1- هزینه های جاری	1-1- هزینه های کارکنان مستقیم R&D: شامل حقوق و دستمزدها و همه هزینه های مربوط به کار یا مزایای شغلی مثل پاداش، استفاده از تعطیلات با حقوق، پرداخت به صندوق های بازنشستگی و تامین اجتماعی، مالیات بر حقوق و غیره است.
	2-1- هزینه های سربار: شامل پرداخت نقدی و غیر نقدی به شاغلان «فعالیت حمایتی» ¹ R&D (مانند بخش خدماتی و حفاظت)، هزینه دریافت خدمات عمومی از بیرون (مانند کتابخانه سازمان یا ادارات مرکزی سازمان) و سایر هزینه ها مانند آب، برق، گاز، حمل و نقل و غیره.
	3-1- هزینه های مصرفی: شامل هزینه خریدهای غیر سرمایه ای مانند کتاب، اشتراک کتابخانه ها، هزینه ساخت نمونه های اولیه، ملزومات آزمایشگاهی (مواد شیمیایی، حیوانات آزمایشگاهی و ...).
2- هزینه های سرمایه ای R&D	1-2- زمین و ساختمان: شامل هزینه های استهلاک ساختمان و زمین (بعنوان نمونه زمین های آزمایش، مکان آزمایشگاه ها و کارخانه های آزمایشی) و همچنین هزینه های اصلاحات اساسی و تعمیر و تغییر این ساختمانها است که در آنها فعالیت های R&D انجام می شود.
	2-2- ابزار، تجهیزات و نرم افزار شامل: ■ هزینه های استهلاک ابزار و تجهیزاتی که مصرفی نیستند و ماهیت کالاهای سرمایه ای دارند مانند کامپیوتر و تجهیزات آزمایشگاه. ■ هزینه خرید نرم افزار رایانه که ماهیت مستقلی دارد و برای اجرای فعالیت های R&D استفاده می شود.

¹ این فعالیت ها در انتهای بخش الف پیوست دو این آیین نامه، معرفی شده اند.

2-3- کسب دانش فنی و نظایر آن شامل:

- هزینه‌های ثبت طرح‌های صنعتی¹ و هزینه‌های ثبت اختراع پروژه‌های R&D.
- هزینه‌های آموزش‌های تخصصی نیروی انسانی، شرکت در کنفرانس‌ها و سمینارها، مطالعات و دریافت مشاوره‌های تخصصی و دریافت خدمات علمی و فنی (مانند خدمات آزمایشگاهی) در صورتی که در راستای انجام فعالیت‌های R&D باشد.
- هزینه‌های تدوین استانداردهای فنی جدید یا اخذ و پیاده‌سازی استانداردهای فنی محصولات یا فرآیندهای تولید جدید با بطور اساسی بهبود یافته.
- هزینه‌های اخذ حق استفاده از اختراعات ثبت شده² و اختراعات ثبت نشده، لیسانس³ و دانش فنی از سایر بنگاه‌ها و نهادها⁴ (در صورتی که راستای تولید محصولات یا فرآیندهای تولید جدید یا بطور اساسی بهبود یافته باشند)

منابع و مراجع

- 1- سازمان توسعه همکاری اقتصادی OECD (2002)؛ راهنمای فراسکاتی، دستورالعمل یکسان پیشنهادی سازمان همکاری و توسعه اقتصاد اروپا برای ارزیابی فعالیت‌های تحقیق و توسعه تجربی. ترجمه فریبا نیک سیر، تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور (1384).
- 2 - سازمان توسعه همکاری اقتصادی OECD (2005)؛ راهنمای اسلو ویرایش سوم، رهنمودهای سازمان همکاری اقتصادی و توسعه برای گردآوری و تفسیر داده‌های نوآوری؛ ترجمه فریبا نیک سیر؛ تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور (1386).
- 3- علیزاده، پریسا (1390)؛ آشنایی با اندازه‌گیری تحقیق و توسعه براساس راهنمای فراسکاتی؛ دفتر مطالعات ارتباطات و فناوری های نوین مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی؛ تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- 4- مرکز آمار ایران (1389)؛ نتایج آمارگیری از کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه؛ تهران: مرکز آمار ایران.

5 - OECD (2012); MEASURING R&D IN DEVELOPING COUNTRIES, Annex to the Frascati Manual; Paris: OECD

¹ شامل هرگونه ترکیب خطوط یا رنگ‌ها و هرگونه شکل سه بعدی با خطوط، رنگ‌ها و یا بدون آن، به گونه ای که ترکیب یا شکل یک فرآورده صنعتی یا محصولی از صنایع دستی را تغییر دهد. (موضوع ماده 20 قانون ثبت اختراعات، طرح های صنعتی و علائم تجاری، مصوب 1386)

² patent

³ licences

⁴ تذکر: این بند، نوآوری در حوزه‌هایی نظیر بازاریابی (از قبیل تغییرات در شکل ظاهری محصولات) و نوآوری سازمانی را شامل نمی‌شود.

پیوست سه:

فهرست فعالیت‌های اصلی (غیر پشتیبانی) و فعالیت‌های پشتیبانی در شرکت‌های دانش بنیان

فعالیت‌های اصلی (غیر پشتیبانی)	فعالیت‌های پشتیبانی
1. فعالیت‌های مدیریت ارشد از جمله: برنامه‌ریزی راهبردی	1. منابع انسانی، از جمله: جذب، آموزش، پاداش و ارتقاء
2. برنامه‌ریزی تولید و مدیریت پروژه	2. مالی و حسابداری
3. عملیات تولید و پردازش ورودی‌ها به منظور تبدیل به محصول	3. حراست و نگهداری
4. ارتباط با تامین کنندگان (از جمله: شناسایی، مذاکره و ارزیابی تامین کنندگان و تدوین برنامه های خرید)	4. فناوری اطلاعات و پشتیبانی شبکه
5. بازاریابی برای فروش، اخذ پروژه‌ها، انجام مذاکرات و برنامه‌ریزی مشتریان	5. انبار و کنترل موجودی
6. تحقیق و توسعه	6. تعمیرات و نگهداری عمومی
7. آزمایش، ساخت نمونه اولیه ¹ ، تست، کنترل کیفیت	7. روابط عمومی و تبلیغات عمومی
8. تامین مالی و جذب سرمایه برای طرحها	8. کارپردازی و خرید تجهیزات و مواد اولیه و ملزومات اداری
9. ارائه خدمات آموزشی به مشتریان	9. امور حقوقی
10. ارزیابی و مطالعات امکان‌سنجی	10. خدمات گمرکی و بازرگانی
11. خدمات تخصصی پس از فروش	11. امور خدماتی از جمله نظافت، آبدارخانه
12. مدیریت فناوری از جمله ارزیابی، پیش‌بینی، قیمت‌گذاری، انتقال و تجاری‌سازی فناوری	12. انجام بسته بندی
	13. توزیع محصولات و سازمان دهی شبکه توزیع
	14. فعالیتهای مربوط به سلامت، ایمنی و محیط زیست ² ، از جمله: ارزیابی اثرات زیست محیطی محصولات، ارزیابی ریسک‌های آینده و رسیدگی به شکایات
	15. مدیریت دانش از جمله مستند سازی دانش، ایجاد شبکه های دانشی برای خلق و اشاعه دانش.

¹ Prototype

² Health, Safety, and Environment (HSE)

پیوست چهار:

دستورالعمل بررسی سوء سابقه شرکت ها

ماده 1- شرکت هایی که سوء سابقه و تخلفات مکرر در عمل به تعهدات خود داشته اند (تسهيلات مالی و حمایت ها)، از شمول بررسی در قالب «آیین نامه تشخيص شرکت های دانش بنیان» خارج می باشند.

ماده 2- اعضای کار گروه، مشخصات شرکت هایی را که در تعامل با آنها، از انجام تکالیف قانونی و تعهدات خودداری کرده اند، در اختیار کار گروه قرار می دهند.

تبصره: صندوق نوآوری و شکوفایی از طریق اخذ اطلاعات از سایر نهادهای مالی، سابقه مالی شرکت های دارای سوء سابقه را استخراج و در اختیار کار گروه قرار می دهد.

ماده 3- در صورت تشخيص کار گروه، دبیرخانه کار گروه می تواند از سایر مراجع ذیربط نیز استعلام های لازم را دریافت دارد. دبیرخانه کار گروه می تواند برای این منظور از کار گزار یا کار گزاران معتمد و صاحب صلاحیت استفاده نماید.

ماده 4- در صورت اعتراض شرکتها، کار گروه (یا کمیته کارشناسی) بررسی و تصمیم گیری نهایی را انجام خواهد داد.

ماده 5- شرکت های دانش بنیانی که تخلفات مکرر در عمل به تعهدات خود داشته باشند (تسهيلات مالی و حمایت ها)، تاییدیه دانش بنیان بودن آنها لغو می شود.

ماده 6- پس از گذشت شش ماه از اجرای این دستورالعمل، اصلاحات و نکات تفصیلی لازم از سوی کار گروه مصوب و اضافه شود.